

Suomen Fyysikkoseura TOIMINTAKERTOMUS 1.1.–31.12.2003

Hallitus ja toimihenkilöt

Seuran hallitus

professori	Tapio Rantala pj.	TTY
professori	Keijo Hämäläinen vpj.	HY
professori	Seppo Alanko	OY
professori	Olli Ikkala	TKK
dosentti	Tom Lönnroth	ÅA
professori	Tuija Pulkkinen	Ilmatieteen laitos
professori	Jouni Suhonen	JY
yliassistentti	Pasi Vahimaa	JoY
sihteeri	Ella Hänninen	

Pääsihteeri

VTM Ella Hänninen

Hallitus kokoontui toimintakauden aikana viisi kertaa.

Jäsenet

Seuran jäsenrekisterissä oli toimintakauden alussa 1014 jäsentä. Toimintakauden aikana seuraan liittyi 50 varsinaista jäsentä ja 2 nuorta jäsentä. Toimintakauden aikana poistettiin tai erosi yhteensä 34 jäsentä.

Fyysikkoseurassa on toimintakauden lopussa 1032 henkilöjäsentä. Heistä on nuoria 66, varsinaisia 962 ja kunniajäseniä neljä.

Yhteisöjäseniä on seurassa ollut kuluneen vuoden aikana yksi ja kannatusjäseniä kolme.

Toimintaperiaatteet

Seura on tänä toimintakautenaan toimintaperiaatteidensa mukaisesti tukenut ja edistänyt fysiikan tutkimusta, opetusta ja harrastusta sekä siitä tiedottamista maassamme.

Kokoukset ja tapahtumat

Fysiikan päivät 2003

XXXVII Fysiikan päivät järjestettiin Helsingin yliopistossa 20.–22.3.2003. Ohjelmatoimikunnan puheenjohtajana toimi Heimo Saarikko ja järjestelytoimikunnan puheenjohtaja oli Juhani Keinonen, sihteerinä Ella Hänninen.

Päiville osallistui 596 osanottajaa. Päivät avasi puheenjohtaja Olli Ikkala ja avajaisissa puhui Fysikaalisten tieteiden laitoksen johtaja Juhani Keinonen sekä Helsingin

yliopiston edustajana rehtori Kari Raivio. Päivien ohjelma koostui yleisesitelmistä, rinnakkaisistuntoesitelmistä, posterinäyttelystä, vuosikokouksesta, jaostojen kokouksista sekä laite- ja kirjanäyttelystä. Lisäksi päivien ohjelmaan kuului torstaina Helsingin yliopiston vastaanotto yliopiston päärakennuksen tiloissa, jota isännöi vararehtori prof. Ilkka Niiniluoto, ja iltajuhla Vanhalla ylioppilastalolla.

Yleisistunnoissa pidettiin yhdeksän kutsuttua esitelmää. Rinnakkaisistuntoja pidettiin 15, joissa kussakin oli useita esitelmää. Posterisittelyjä pidettiin sekä torstaina että perjantaina. Vuosikokous oli perjantaina 21.3.2003. Puheenjohtajana toimi prof. Matti Manninen. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat.

Nobel -yleisöluento

Vuoden 2003 fysiikan Nobel-palkinnon saaneet Vitaly Ginzburg (P.N. Lebedev Physical Institute Moscow, Russia) ja Anthony Leggett (University of Illinois Urbana, IL, USA) vierailivat Suomen Fyysikkoseuran kutsumina Helsingissä maanantaina 15.12. Molemmat nobelistit pitivät Nobelluentonsa Säätytalossa ja yleisöllä oli mahdollisuus tehdä kysymyksiä. Luennon jälkeen Fyysikkoseura järjesti vastaanoton Säätytalon tiloissa. Osallistujia luennoilla oli n. 190. Nobelistien vierailun järjestämisessä Fyysikkoseuraa tukivat taloudellisesti Suomen Tiedeseura ja Suomen Tiedeakatemiain valtuuskunta.

Tukeminen ja avustukset

Seura tuki Oulun fysiikan opiskelijoita, Oulun fyysikkokerhoa, Helsingin fysiikan opiskelijoita (Resonanssi), Jyväskylän fyysikkokerhoa ja International Association of Physics Students Finland ry:tä. Seura tuki myös Olli Lounasmaan muistelmateoksen julkaisemista. Oulun fyysikkokerholle myönnettiin 20 kappaletta Fysiikan Kustannus Oy:n kirjaa "Minne menet maailmankaikkeus?" lahjoitettavaksi Oulun seudun lukioihin fysiikan ja Fyysikkoseuran toiminnan tunnetuksi tekemiseksi.

Seura tuki Fysiikan päivillä parhaan posterin esittänyttä opiskelijaa Jussi Topparia ja suullisen esityksen pitänyttä Tanja Sunia 200 eurolla kumpaakin.

Julkaisu- ja tiedotustoiminta

Arkhimedes

Seuran yhdessä Suomen Matemaattisen yhdistyksen ja Fysikersamfundet i Finland -yhdistyksen kanssa julkaisema Arkhimedes -aikakauslehti on ilmestynyt toimikauden aikana kuusi kertaa. Lehden painosmäärä on 1900.

Lehden päätoimittajana toimi prof. Jukka Maalampi. Seuran edustajina lehden valtuuskunnassa ovat prof. Olli Ikkala, prof. Helena Aksela ja prof. Tapio Rantala. Toimituskunnassa toimi prof. Kalle-Antti Suominen. Lehden toimitussihteerinä ja taittajana toimi vuonna 2003 Ella Hänninen.

Physica Scripta

Seura jatkoi yhdessä Fysikersamfundet i Finlandin ja muiden pohjoismaisten fyysikkoseurojen kanssa Physica Scripta -lehden julkaisemista. Sen johtokunnassa

Suomen fyysikkoseuroja edustavat prof. Matti Manninen ja varajäsenenä prof. Risto Nieminen sekä toimituskunnassa prof. Risto Nieminen.

Europhysics Letters

Suomen Fyysikkoseura on osakkaana Europhysics Lettersissä yhdessä muiden eurooppalaisten fyysikkoseurojen kanssa.

Europhysics News

Vuoden 1995 alusta kaikki Suomen Fyysikkoseuran jäsenet ovat saaneet jäsenetuna myös European Physical Society:n jäsenlehden, Europhysics Newsin. Lehti ilmestyi vuoden 2003 aikana kuusi kertaa.

New Journal of Physics

Suomen Fyysikkoseura on lehden liitännäisjäsen. Seuran edustajana toimituskunnassa toimii prof. Markus Pessa.

WWW-sivut

Fyysikkoseuran kotisivun osoite on <http://www.physics.helsinki.fi/sfs/index.shtml>. Sivuja ylläpitää Ella Hänninen.

SFS Fysiikan Kustannus Oy

Fysiikan Kustannukselle perustettiin vuonna 1999 toimituskunta pohtimaan kirjaideoita ja niiden toteuttamista. Toimituskuntaan kuuluvat dos. Kari Enqvist, prof. Antti Kupiainen, prof. Dan-Olof Riska. Vuoden 2000 alussa ilmestynyt Jukka Maalammen kokoama ja toimittama kosmologiaa ja hiukkasfysiikkaa käsittelevä artikkelisarja "Minne menet maailmankaikkeus? – Kirjoituksia kosmuksesta" jatkaa perinteistä julkaisemislinjaa. Vuonna 2003 ei ilmestynyt uusia julkaisuja.

Fysiikan Kustannus jatkaa yhteydenpitoa Tiedekustantajien liittoon, jonka tarkoituksena on valvoa pienten tieteellisten kustantajien etuja, lujittaa tieteellisten julkaisujen asemaa ja edistää liiton jäsenten välistä yhteistyötä.

Kansallinen toiminta

Paikallisosastot

Toimintakauden aikana seurassa ovat toimineet

- Jyväskylän fyysikkokerho ry., pj. J. Uusitalo
- Kuopion fyysikkokilta ry., pj. P. Karjalainen
- Oulun fyysikkokerho ry., pj. S. Alanko
- Turun fyysikkokerho – Åbo Fysikerklubb ry, pj. V. Viljanen

Jaostot

Seurassa ovat toimineet seuraavat jaostot:

- Epälineaarisen fysiikan jaosto, pj. J. Timonen
- Fysiikan opetuksen jaosto, pj. Jukka Maalampi
- Hiukkasfysiikan jaosto, pj. Katri Huitu
- Kiihdytinfysiikan jaosto, pj. A. Virtanen
- Laskennallisen fysiikan jaosto, pj. K. Nordlund
- Lääketieteellisen fysiikan jaosto, pj. S. Savolainen
- Synkrotronisäteilyjaos, pj. S. Manninen

- Teollisuusfysiikan jaosto, pj. E. Ristolainen
- Tähtitieteen ja avaruustutkimuksen jaosto, pj. K. Mursula

Yhteisöjäsenet

Suomen Fyysikkoseuraan ovat kuuluneet seuraavat yhteisöjäsenet:

- Suomen Matemaatikko-, Fyysikko- ja Tietojenkäsittelytieteilijäliitto (SMFL) ry

Kannatusjäsenet

Seuran kannatusjäseniä ovat:

- Teollisuuden Voima Oy
- Nokia Yhtymä
- Metso Paper Oy

Muu kansallinen toiminta

Suomen Fyysikkoseura on Tieteellisten seurain valtuuskunnan jäsen. Valtuuskunnan hallituksessa toimii seuran edustajana prof. Juhani Keinonen.

Suomen Fyysikkoseura on Tekniikan Sanastokeskuksen jäsen. Seuran yhteyshenkilönä toimii Ella Hänninen.

Suomen Akatemian luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunnassa toimivat vuonna 2003 seuran jäsenet prof. Pekka Hautojärvi ja prof. Jorma Kangas.

Kansainvälinen toiminta

EPS

Seura on osallistunut European Physical Society'n (EPS) toimintaan sen johtokunnassa (Council), työvaliokunnassa (Executive Committee), jaostoissa ja toimeenpaneissa komiteoissa (Action Committee).

Council

EPS:n johtokunnassa Fyysikkoseuran edustajana on puheenjohtaja, prof. Tapio Rantala.

Executive Committee

Työvaliokuntaan valittiin vuonna 2003 yhteispohjoismaiseksi edustajaksi Suomen fyysikkoseuran jäsen prof. Paul Hoyer.

Jaostot

SFS:n edustajat EPS:n jaostoissa:

- High Energy and Particle Physics	prof. J. Tuominiemi
- History of Physics Group	prof. P. Holmberg

SFS:n edustajat toimeenpaneissa komiteoissa:

Applied Physics and Physics in Industry	prof. M. Pessa
Mobility Committee	dos. J. Niskanen
Publications and Scientific Communication	prof. C. Montonen

Dos. Jouni Niskanen oli seuran edustaja EPS:n opiskelijavaihtoa edistävässä ja koordinoivassa EMSPS-verkon Mobility Committeeessa. Komitealla oli yksi kokous 13.–14.6. Bukarestissa.

IUPAP

Suomen Fyysikkoseuran hallitus on toiminut Suomen fysiikan kansallisena komiteana ja hoitanut yhteyksiä International Union of Pure and Applied Physics'iin.

IUPAP:in komissioissa Suomea edustavat:

C.2 Commission on Symbols, Units, Nomenclature, Atomic Masses & Fundamental Constants	Matti Leino (1999–2005)
C.5 Low Temperature Physics	Mikko Paalanen (1999–2005)
C.12 Nuclear Physics	Dan-Olof Riska (2003–2005)
C.20 Computational Physics	Risto Nieminen (1999–2005)

Physics on Stage –ohjelma

ESA:n, CERN:n ja ESO:n yhteisen fysiikan opettajille suunnatun ohjelman puitteissa järjestettiin tapaaminen 8.–15.11.2003 Noordwijkissa, Hollannissa, jonne Suomesta osallistui kahdeksan opettajaa. Toimintaa Suomen osalta koordinoi dos. Jouni Niskanen.

TALOUS

Seura sai pääasiallisen rahoituksensa jäsenmaksutuloista. Suomen Akatemian tuki on pienentynyt edellisvuosista, joten Akatemian tuki ei yksin riitä kattamaan EPS -jäsenmaksua jatkossakaan. Tämä aiheutti Fyysikkoseuran jäsenmaksun korottamisen vuonna 2001. Vuonna 2002 jäsenmaksua ei korotettu, vaan se pysyi ennallaan: varsinainen jäsen 40 € ja nuori jäsen 16 € Kannatusjäsenten jäsenmaksu oli 1682 €

Tilikaudella 2003 tavoitteena oli katkaista jo pitkään jatkunut tappiollinen tuloskehitys ja siten tasapainoittaa seuran taloutta mahdollistaen myös seuran toiminnan laajentamisen. Varsinaisen jäsenen jäsenmaksu korotettiin 50 euroon. Jäsenmaksutuloja kertyi seuralle 45554,00 € tilikautena 2003. Tilikauden taloudellinen tulos esitetään tarkemmin tilinpäätöksessä. Seuran taloudellisen tilanteen tasapainoittamisessa onnistuttiin.